

61990J0035

DOMSTOLENS DOM AF 17. OKTOBER 1991. - KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER MOD KONGERIGET SPANIEN. - MOMS - DIREKTIV 77/388/EOEF - NATIONAL LOVGIVNING OPFYLDER IKKE DIREKTIVETS KRAV. - SAG C-35/90.

Samling af Afgørelser 1991 side I-05073

Sammendrag

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

Fiskale bestemmelser - harmonisering af lovgivningerne - omsætningsafgifter - fælles merværdiafgiftssystem - medlemsstaternes mulighed for i en overgangsperiode at opretholde visse fritagelser - rækkevidde - indførelse af nye fritagelser - udelukket

[Raadets direktiv 77/388, art. 2, stk. 1, og art. 28, stk. 3, litra b)]

Sammendrag

En medlemsstat, der til gennemførelse af sjette direktiv om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter som foreskrevet i direktivets artikel 2, stk. 1, har indført merværdiafgiftspligt ved levering af tjenesteydelser, som - eventuelt mod betaling af ophavsretsafgifter - foretages af billedhuggere, forfattere, litterære medarbejdere, grafikere og fotografer ved aviser og tidsskrifter, komponister, forfattere af teaterstykker og forfattere, som udarbejder og bearbejder manuskripter, handling og drejeboeger til audiovisuelle værker, er ikke berettiget til efterfølgende at indføre afgiftsfritagelse for de nævnte former for virksomhed under angivende af at benytte sig af muligheden i henhold til direktivets artikel 28, stk. 3, litra b), for i en overgangsperiode fortsat at fritage tjenesteydelser præsteret af forfattere og kunstnere, herunder udoevende kunstnere.

Dommens præmisser

1 Ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 2. februar 1990 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EOEF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand

om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EOEFTraktaten ved i strid med artikel 2, stk. 1, i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter - Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1) at indrømme fritagelse for merværdiafgift ved levering af tjenesteydelser, som - eventuelt mod betaling af ophavsretsafgifter - foretages af billedhuggere, forfattere, litterære medarbejdere, grafikere og fotografer ved aviser og tidsskrifter, komponister, forfattere af teaterstykker og forfattere, som udarbejder og bearbejder manuskripter, handling og drejebøger til audiovisuelle værker.

2 De nævnte tjenesteydelser blev i overensstemmelse med bestemmelserne i sjette direktiv og akten vedrørende Kongeriget Spaniens tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber undergivet den almindelige ordning for merværdiafgift (herefter benævnt "moms") ved lov nr. 30 af 2. august 1985 om moms (Boletín Oficial del Estado español (Spaniens Officielle Tidende) af 9.8.1985). Afgiftspligten for ydelserne blev bekraftet ved kongeligt dekret nr. 2028 af 30. oktober 1985 om godkendelse af bekendtgørelsen om moms (Boletín Oficial del Estado español af 31.10.1985). De samme ydelser blev senere ved lov nr. 22 af 11. november 1987 om intellektuel ejendomsret (Boletín Oficial del Estado español af 17.11.1987) fritaget for moms, jf. den tredje tillægsbestemmelse.

3 Efter Kommissionens opfattelse er denne fritagelse i strid med artikel 2, stk. 1, i sjette direktiv, hvorefter der lægges moms på "levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab". Kommissionen har indledningsvis gjort gældende, at medlemsstaternes mulighed for i en overgangsperiode fortsat at fritage visse ydelser, herunder de i sagen omhandlede, i henhold til artikel 28, stk. 3, litra b), i sjette direktiv, kun berører de medlemsstater, som ved direktivets ikrafttrædelse allerede anvendte momsen i overensstemmelse med de første fællesskabsdirektiver. Naar det drejer sig om medlemsstater, der er tiltrådt Fællesskabet på et senere tidspunkt, indebærer dette, at Kongeriget Spanien ifølge Kommissionen kun kan benytte sig af den nævnte bestemmelse, såfremt tiltrædelsesakten indeholder en hjemmel hertil som den, Den Portugisiske Republik har opnået.

4 Kommissionen har endvidere anført, at selv om denne fortolkning af artikel 28, stk. 3, litra b), ikke lægges til grund, og bestemmelsen skal fortolkes således, at den gør det muligt for en ny medlemsstat fortsat at fritage de omhandlede former for virksomhed, såfremt der allerede var hjemlet en sådan fritagelse i forbindelse med en afgift som den, der var gældende i Spanien forud for tiltrædelsen (en kumulativ flerledsafgift for den samlede omsætning), vil den omtvistede fritagelse alligevel være retsstridig, da Kongeriget Spanien ikke kan have hjemmel til at genindføre momsfrigivelsen for de ydelser, som det har indført momspligt for efter tiltrædelsen.

5 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmoder rapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

6 Den spanske regering har gjort gældende, at artikel 28, stk. 3, litra b), i sjette direktiv giver hjemmel til den omhandlede fritagelse. I henhold til denne bestemmelse kan medlemsstaterne "i den i stk. ... omhandlede overgangsperiode ... fortsat fritage de transaktioner, der er opregnet i bilag F, på de i medlemsstaten gældende betingelser", og i det pågældende bilag er tjenesteydelser præsteret af "forfattere, kunstnere herunder udoevende kunstnere" nævnt i punkt 2. På tidspunktet for udstedelsen af sjette direktiv og umiddelbart før Kongeriget Spaniens tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber var de i sagen omhandlede tjenesteydelser imidlertid i Spanien fritaget for den afgift, som blev afledt af momsen.

7 Det skal hertil blot bemærkes, at da Kongeriget Spanien ved lov nr. 30/1985, jf. ovenfor, som trådte i kraft den 1. januar 1986, havde indført afgiftspligt for de pågældende tjenesteydelser i

henhold til den generelle momsordning, kunne det efterfølgende ikke længere paaberaabe sig muligheden for fortsat at fritage disse former for virksomhed i henhold til artikel 28, stk. 3, litra b), i sjette direktiv.

8 Den spanske regering har endvidere gjort gældende, at artikel 28, stk. 3, litra b), paa baggrund af forlaengelsen af overgangsordningen vedroerende fritagelserne ud over den i artiklens stk. 4 foreskrevne frist kan fortolkes saaledes, at medlemsstaterne i deres lovgivning kan genindfoere afgiftsfritagelsen for de paagaeldende former for virksomhed, navnlig naar det er noedvendigt for at sikre, at forfattere, der har bopael i medlemsstaten, ligestilles med forfattere, der har bopael i en anden medlemsstat, som fortsat indroemmer en saadan fritagelse.

9 Hertil bemaerkes, at selv om der ved fortolkningen af en faellesskabsbestemmelse skal tages hensyn til faellesskabsrettens udviklingstrin paa det tidspunkt, hvor den paagaeldende bestemmelse skal anvendes (jf. bl.a. Domstolens udtalelse af 4.10.1979, 1/78, Sml. s. 2871, punkt 44), kan forlaengelsen af overgangsordningen for momsfrigtagelserne ud over den oprindeligt fastsatte frist ikke give medlemsstaterne mulighed for at indroemme fritagelser, som de ikke havde hjemmel til at indroemme. Dette ville nemlig vaere i strid med formaalet med artikel 28, stk. 3, litra b), som er at goere det muligt gradvist at tilpasse de nationale lovgivninger paa de paagaeldende omraader.

10 Det maa herefter fastslaas, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EOEF-Traktaten ved i strid med artikel 2, stk. 1, i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter - Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag at indroemme fritagelse for mervaerdiafgift ved levering af tjenesteydelser, som - eventuelt mod betaling af ophavsretsafgifter - foretages af billedhuggere, forfattere, litteraere medarbejdere, grafikere og fotografer ved aviser og tidsskrifter, komponister, forfattere af teaterstykker og forfattere, som udarbejder og bearbejder manuskripter, handling og drejeboeger til audiovisuelle vaerker.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

11 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, paalaegges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kongeriget Spanien har tabt sagen og boer derfor betale sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse praemisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EOEF-Traktaten ved i strid med artikel 2, stk. 1, i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter - Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag at indroemme fritagelse for mervaerdiafgift ved levering af tjenesteydelser, som - eventuelt mod betaling af ophavsretsafgifter - foretages af billedhuggere, forfattere, litteraere medarbejdere, grafikere og fotografer ved aviser og tidsskrifter, komponister, forfattere af teaterstykker og forfattere, som udarbejder og bearbejder manuskripter, handling og

drejeboeger til audiovisuelle vaerker.

2) Kongeriget Spanien betaler sagens omkostninger.